

Visie, doelen en aanpak Duurzame Zuivelketen

17 december 2014

Via de Duurzame Zuivelketen streven zuivelondernemingen (NZO) en melkveehouders (LTO) gezamenlijk naar een toekomstbestendige en verantwoorde zuivelsector. Dit is een sector:

- Waar we veilig en met plezier werken;
- Waar een goed inkomen wordt verdiend;
- Die kwalitatief hoogwaardige voeding produceert;
- Waar we met respect omgaan met dier en milieu;
- Die wordt gewaardeerd.

Om te zorgen voor een toekomstbestendige en verantwoorde zuivelsector heeft de Duurzame Zuivelketen doelen voor 2020 geformuleerd om te zorgen voor:

1. Klimaatneutrale ontwikkeling;
2. Continue verbetering van dierenwelzijn en diergezondheid;
3. Behoud van weidegang;
4. Behoud van biodiversiteit en milieu.

Alle zuivelondernemingen hebben een eigen duurzaamheidsprogramma om de doelen van de Duurzame Zuivelketen te realiseren. In deze duurzaamheidsprogramma's wordt nieuwe kennis beschikbaar gesteld, kunnen melkveehouders hun eigen prestaties vergelijken met collega melkveehouders, kunnen melkveehouders een financiële stimulans krijgen bij het realiseren van bepaalde prestaties en kunnen indien nodig niet vrijblijvende maatregelen worden getroffen.

Jaarlijks stelt het LEI een sectorrapportage op om de voortgang bij de realisatie van de doelen te monitoren. Indien nodig kan dit leiden tot een aanscherping van de duurzaamheidsprogramma's. Per thema is een programmateam actief dat voorstellen doet om de kans op het realiseren van de doelen te maximaliseren. De adviesraad van de Duurzame Zuivelketen geeft advies over voortgang en uitvoering. Bij de realisatie van de doelen wordt samengewerkt met organisaties van melkveehouders, verkopers, adviseurs, politiek, maatschappelijke organisaties, wetenschap en onderwijs.

Thema, onderwerp en doel	Indicator en afbakening
Toekomstbestendige en verantwoorde Zuivelsector	
	<p>In 2014 heeft een herijking van de doelen van de Duurzame Zuivelketen plaatsgevonden. De volgende herijking van de doelen vindt plaats in 2017, dan wordt tevens gekeken naar de doelen voor na 2020. Er worden in ieder geval de volgende nieuwe projecten gestart die bij de herijking in 2017 eventueel tot aangepaste doelen kunnen leiden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verkennen mogelijke doelen en indicatoren voor people en profit; - Verkenning van het aantal ongevallen in de zuivelsector; - Ontwikkelen monitoringssystematiek in verband met het continu verbeteren van de score op dierenwelzijn; - Ondersteunen onderzoek naar alternatieve eiwitbronnen voor veevoer; - Ontwikkelen monitoringssystematiek om drukfactoren rond biodiversiteit in kaart te brengen; - Vergroten kennis over weidevogels onder melkveehouders en pilot voor verbeteren weidevogelbeheer; - Vergroten kennis over vermindering gebruik gewasbeschermingsmiddelen.

Thema, onderwerp en doel	Indicator en afbakening
Klimaatneutraal ontwikkelen	
Broeikasgassen Doel: <u>20% reductie van broeikasgassen in 2020 door de zuivelketen ten opzichte van 1990 en klimaatneutrale groei ten opzichte van 2011</u>	Indicator: Mton CO ₂ eq. Zuivelketen. Ondersteunende indicator: CO ₂ eq. per kg melk. Afbakening: - Melkveehouderij incl. productie grondstoffen en gebruik duurzame energie, excl. verandering landgebruik (denk aan ontbossing). - Melkverw. incl. transport van boerderij naar productielocaties en tussen productielocaties, incl. en gebruik duurzame energie, excl. productie overige grondstoffen en verpakkingen, excl. retail en consument. - Interpretatie: totale uitstoot broeikasgassen zuivelketen blijft gelijk of onder niveau 2011. Hiermee wordt voldaan aan doel 20% reductie in 2020 t.o.v. 1990. Bronnen: BIN of KringloopWijzer (melkveehouderij) en andere bronnen.
Duurzame energie Doel: <u>16% productie van duurzame energie in 2020 in de zuivelketen</u>	Indicator: Productie duurzame energie (%). Ondersteunende indicator: aandeel duurzaam in energiegebruik (%). Afbakening: - Productie: Door zuivelketen (melkveehouderij en melkverwerking) opgewekte (geproduceerde) energie in PJ (ongeacht bestemming) gedeeld door finale energieverbruik zuivelketen. - Gebruik: Gebruik (productie + inkoop – verkoop) van duurzame energie door zuivelketen (melkveehouderij, melktransport en melkverwerking) gedeeld door finaal eindverbruik. Bronnen: KringloopWijzer en andere bronnen.
Energie-efficiency Doel: <u>Verbetering energie-efficiency van de zuivelketen van gemiddeld 2% per jaar in 2005-2020</u>	Indicator: Primair brandstofverbruik per kg melk (kJ). Afbakening: Gebruik van energie (elektriciteit, gas, diesel) door melkveeh. (incl. loonwerk), melktransport (van boerderij naar productielocaties en tussen productielocaties) en melkverwerking (productielocaties). Uitgedrukt in primair brandstofverbruik (fossiele brandstoffen) per kg geleverde melk. Bronnen: KringloopWijzer en andere bronnen.

Continu verbeteren dierenwelzijn en diergezondheid	
Antibiotica Doel: <u>Vermindering antibioticaresistentie door verantwoord antibioticagebruik in de melkveehouderij in lijn met waarden Autoriteit Diergeneesmiddelen (SDa)</u>	Indicator: - Aandeel melkveebedrijven onder SDa actiewaarde(n), met als doelstelling >90% - Aandeel derde keus middelen in totaal antibioticagebruik (%). Afbakening: Definitie antibioticagebruik conform SDa. Bronnen: Jaarlijkse rapportage SDa.

Thema, onderwerp en doel	Indicator en afbakening
<p>Levensduur</p> <p>Doel: <u>Verlengen gemiddelde levensduur koeien met 6 maanden in 2020 ten opzichte van 2011, mede door verbeteren klauwgezondheid, uiergezondheid en vruchtbaarheid</u></p>	<p>Indicator: Gemiddelde leeftijd bij afvoer van melkkoeien (jaren en maanden).</p> <p>Afbakening: Alleen de melkkoeien die worden geslacht of op het bedrijf sterven.</p> <p>Bronnen: CRV-jaarstatistieken.</p>
<p>Dierenwelzijn</p> <p><u>Continue verbetering score dierenwelzijn; uiterlijk 2017 is een monitoringssystematiek ontwikkeld en wordt een concreet doel vastgesteld</u></p>	<p>Indicator: Wordt nog ontwikkeld, tot die tijd handhaven monitoring integraal duurzame stallen/houderijsysteem (incl. management).</p> <p>Bronnen: -</p>

Behoud weidegang	
<p>Weidegang</p> <p>Doel: <u>Ten minste behoud niveau weidegang 2012 (81,2% van de bedrijven past een vorm van weidegang toe); streven zo dicht mogelijk bij verdeling 2012 te blijven (73,6% van de bedrijven volledige weidegang, 7,6% een overige vorm van weidegang)</u></p>	<p>Indicator: Aandeel bedrijven met een vorm van weidegang (% 120/6 en overige vorm van weidegang).</p> <p>Afbakening: Er worden eenduidige definities opgesteld.</p> <p>Bronnen: Registratie weidegang zuivelondernemingen. Het programmateam werkt aan afspraken over uniforme borging.</p>

Behoud biodiversiteit en milieu	
<p>Duurzame soja</p> <p>Doel: <u>100% gebruik van verantwoorde soja vanaf 2015 (RTRS of gelijkwaardig).</u></p>	<p>Indicator: Aandeel gevoerde soja duurzaam ingekocht (%)</p> <p>Afbakening : Het betreft duurzame soja die voldoet aan RTRS of gelijkwaardig. Uiteindelijk doel is mass balance, maar t/m 2020 worden ook certificaten geaccepteerd via een ingroeimodel.</p> <p>Bronnen: T/m 2014 op basis van Stichting Ketentransitie, daarna leveringsvoorwaarden zuivelondernemingen controleren.</p>

<p>Mineralen</p> <p>Doel: <u>- Fosfaatproductie gehele veehouderij blijft onder Europees plafond (173 miljoen kg); streven is fosfaatproductie melkveehouderij maximaal op niveau 2002 te houden (84,9 miljoen kg)</u> <u>- Reductie van ammoniakemissie van 5 kton in 2020 ten opzichte van 2011</u></p>	<p>Indicator: - Fosfaatuitscheiding in mest door Nederlandse veehouderij en Nederlandse melkveestapel (miljoen kg P₂O₅). - Hoeveelheid ammoniak uit dierlijke mest afkomstig van Nederlandse melkveestapel (miljoen kg NH₃).</p> <p>Afbakening : Onder de Nederlandse veehouderij vallen alle dieren die in de Landbouwtellign worden geteld op landbouwbedrijven. Met de Nederlandse melkveestapel worden alle melk- en kalfkoeien, fokjongvee en fokstieren bedoeld. De ammoniakemissie betreft de berekende emissie uit stallen, mestopslagen, bij beweiding en bij toediening,</p> <p>Bronnen: fosfaat: CBS-WUM, ammoniak: NEMA Emissieregistratie, op termijn via de Kringloopwijzer.</p>
<p>Biodiversiteit</p> <p>Doel: <u>Geen netto verlies van biodiversiteit; ontwikkeling indicatoren en implementatie. Uiterlijk in 2017 is een monitoringssystematiek ontwikkeld en kunnen concrete doelen worden vastgesteld.</u></p>	<p>Indicator: Samengestelde score drukfactoren biodiversiteit. Korte termijn handhaven. indicator: aandeel bedrijven dat natuurbeheer toepast en/of lid is van ANV (%).</p> <p>Afbakening : Voorstel is om behoud van biodiversiteit in beeld te brengen via het monitoren van drukfactoren op biodiversiteit, dit wordt ontwikkeld in een project. Korte termijn: handhaven afbakening huidige sectorrapportage.</p> <p>Bronnen: korte termijn: BIN en RVO.</p>